

TIEDOTE VUODEN 2008 KUNNALLISVAALEISTA

Suomi jakautuu kuntiin, joiden asukkaiden itsehallinto on turvattu perustuslaissa. Kunnan päätösvaltaa käyttää asukkaiden valitsema valtuusto. Valtuusto on kunnan ylin päättävä elin ja sen jäsenet eli valtuutetut valitaan yleisillä kunnallisvaaleilla neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Seuraavat kunnallisvaalit toimitetaan 26.10.2008.

Kunnallisvaaleihin voivat osallistua Suomen kansalaisten lisäksi muiden maiden kansalaiset, jos he täyttävät jäljempänä mainitut edellytykset.

Ahvenanmaan maakunnan alueella ei toimiteta kunnallisvaaleja vuonna 2008.

1 Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Äänioikeus kunnassa 26.10.2008 toimitettavissa kunnallisvaaleissa on Suomen kansalaisella sekä Euroopan unionin muun jäsenvaltion, Islannin ja Norjan kansalaisella, joka

- 1) viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta ja
- 2) jonka kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta on kyseinen kunta väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan 5.9.2008 kello 24 ja muulla ulkomaalaisella, joka
 - 1) viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta,
 - 2) jonka kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta on kyseinen kunta väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan 5.9.2008 kello 24 ja
 - 3) hänellä on 5.9.2008 kello 24 yhtäjaksoisesti ollut kotikunta Suomessa vähintään kahden vuoden ajan.

Henkilön kotikunta on eräin poikkeuksin se kunta, jossa hän asuu.

Vaalikelpoinen valtuustoon on henkilö

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on,
- 2) jolla on jossakin kunnassa näissä kunnallisvaaleissa äänioikeus ja
- 3) joka ei ole vajaavaltainen (holhouksen alainen).

Eräät valtion virkamiehet ja kunnan johtavat virkamiehet ja työntekijät sekä näihin rinnastettavat eivät kuitenkaan ole vaalikelpoisia.

2 Äänioikeusrekisteri

Äänioikeutettujen tiedot merkitään viran puolesta äänioikeusrekisteriin. Äänioikeusrekisteriin ei tarvitse erikseen ilmoittautua. Maistraatti lähettää viimeistään 2.10.2008 jokaiselle äänioikeutetulle, jonka osoite on tiedossa, ilmoituskortin eli ilmoituksen äänioikeudesta. Ilmoituskortissa on ohjeita äänestämisestä.

3 Ehdokkaiden asettaminen kunnallisvaaleihin

Kunnallisvaaleissa voivat ehdokkaita asettaa

- 1) rekisteröidyt puolueet
- 2) äänioikeutetut, jotka ovat perustaneet valitsijayhdistyksen.

Valitsijayhdistyksen perustamiseen ehdokkaan asettamiseksi tarvitaan vähintään kymmenen äänioikeutettua kunnan asukasta. Eräissä pienissä kunnissa valitsijayhdistyksen perustamiseen tarvitaan kuitenkin vain kolme tai viisi kunnan asukasta.

Ehdokkaita asettaessa kahdella tai useammalla puolueella on oikeus muodostaa vaaliliitto. Kahdella tai useammalla valitsijayhdistyksellä on oikeus muodostaa yhteislista.

Puolueella, vaaliliitolla tai yhteislistalla saa olla kussakin kunnassa ehdokkaita enintään valittavien valtuutettujen puolitoistakertainen määrä. Valtuutettuja valitaan 17 – 85. Valtuutettujen määrä riippuu kunnan asukasluvusta.

Kussakin kunnassa ehdokkaista laaditaan paperille painettu ehdokaslistojen yhdistelmä, johon ehdokkaat otetaan ehdokasnumeroidensa mukaisessa järjestyksessä alkaen numerosta 2. Ehdokaslistojen yhdistelmästä käy ilmi, mitkä puolueet ovat muodostaneet vaaliliiton ja mitkä valitsijayhdistykset yhteislistan sekä mitkä puolueet ovat vaaliliittoon kuulumattomia ja mitkä ehdokkaat ovat yhteislistan ulkopuolella olevia ehdokkaita.

Ehdokaslistojen yhdistelmä laaditaan 25.9.2008. Ehdokkaista laaditaan sen jälkeen myös valtakunnallinen ehdokasrekisteri.

4 Äänestäminen

Vaalit toimitetaan järjestämällä ennakoäänestys ja vaalipäivän äänestys. Äänestää voi joko ennakoäänestyksessä tai vaalipäivän äänestyksessä, ei molemmissa. Kahdesti äänestämisestä säädetään rangaistus rikoslaissa.

Vaalipäivän äänestys on sunnuntaina 26.10.2008 kello 9-20. Vaalipäivän äänestyksessä äänestäjällä on oikeus äänestää oman kuntansa sillä äänestyspaikalla, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen. Äänioikeutetulle lähetettävässä ilmoituskortissa ilmoitetaan tämä kunta (äänioikeuskunta) sekä äänestyspaikka siellä ja äänestyspaikan osoite.

Ennakoäänestys alkaa keskiviikkona 15.10.2008 ja päättyy ulkomailla lauantaina 18.10.2008 ja Suomessa tiistaina 21.10.2008. Eräissä ennakoäänestyspaikoissa ennakoäänestyksen ajanjakso on lyhyempi.

Ennakoäänestyspaikkoja ovat:

- 1) kotimaan yleiset ennakoäänestyspaikat, joita ovat useat postitoimipaikat ja muut kuntien määräämät ennakoäänestyspaikat,
- 2) useat Suomen edustustot ulkomailla,
- 3) sairaalat ja eräät sosiaalihuollon toimintayksiköt ja rangaistuslaitokset (laitokset); Laitoksissa saavat äänestää vain niissä hoidettavana olevat tai niihin otetut.

4) Suomalaiset laivat, jotka ovat ulkomailla silloin kun ennakoäänestys Suomessa toimitetaan; Laivassa saa äänestää laivan henkilökunta laivan ollessa ennakoäänestysaikana ulkomailla. Matkustajat eivät voi äänestää laivassa.

Äänioikeutettu voi äänestää ennakkoon missä tahansa yleisessä ennakoäänestyspaikassa kotimaassa tai ulkomailla.

Äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän ilman kohtuuttomia vaikeuksia pääse äänestys- tai ennakoäänestyspaikkaan, saa eräin edellytyksin äänestää ennakoäänestysaikana omassa kunnassa kotonaan. Kotiäänestykseen tulee ilmoittautua viimeistään tiistaina 14.10.2008 ennen kello 16 äänestäjän kotikunnan keskusvaalilautakunnalle.

Äänestäjällä on oikeus äänestää ainoastaan oman kunnan ehdokaslistojen yhdistelmässä olevaa ehdokasta.

Äänestys suoritetaan äänestyspaikalla. Äänestäjän on todistettava henkilöllisyytensä vaalivirkailijalle. Vaalivirkailija antaa äänestäjälle äänestyslipun. Äänestäjä merkitsee äänestyslippuun sen ehdokkaan numeron, jonka hyväksi hän antaa äänensä. Ainoastaan yhtä ehdokasta saa äänestää. Ehdokasnumero merkitään äänestyslipun sisäpuolella olevaan ympyrään. Muita merkintöjä äänestyslippuun ei saa tehdä. Äänestyslippu täytetään äänestyskopissa, jossa saa kerrallaan olla vain yksi äänestäjä. Sen jälkeen äänestäjä taittaa lipun siten, että tehty äänestysmerkintä jää taitoksen sisäpuolelle eikä näy ulospäin. Sitten äänestäjä vie lipun kiinni taitettuna vaalivirkailijalle leimattavaksi niin, että vaalisalaisuus säilyy. Vaalipäivän äänestyksessä äänestäjä pudottaa leimatun lipun vaaliurnaan. Ennakoäänestyksessä äänestäjä sulkee leimatun lipun vaalikuoreen. Ilmoituskortin ottaminen mukaan ennakoäänestyspaikalle tai äänestyspaikalle helpottaa äänestämistä.

5 Lisätietoja

Lisätietoja vaaleista antavat kunnan keskusvaalilautakunta ja maistraatti. Molempien osoitteet ja puhelinnumerot ovat ilmoituskortissa.

Kotimaan yleiset ennakoäänestyspaikat, ennakoäänestyspaikat ulkomailla ja niiden osoitteet ja aukioloajat, ehdokasrekisteri sekä muuta vaaleista on nähtävissä myös oikeusministeriön vaalisivuilla www.vaalit.fi. Ehdokasrekisteri on nähtävissä kohta sen jälkeen kuin ehdokaslistojen yhdistelmä torstaina 25.9.2008 on laadittu ja tiedot ennakoäänestyspaikoista syyskuusta alkaen.

Tämä tiedote julkaistaan elokuussa 2008 oikeusministeriön verkkosivuilla www.vaalit.fi myös seuraavilla kielillä: arabia, espanja, kiina, ranska, thai ja turkki.